

Vaachaspathi

Veda Vidya

www.vaachaspathi.com

vishNu sahasranaama (skanda puraaNa)

devaa oochuhu -

brahman kena prakaareNa vishNu bhaktih paraabhavet |
tat sarvam shrotum icChaamas tvatto brahma vidaamvara || 1 ||

brahma uvaacha -

shrooyataam bhoh surashreshThaah vishNu bhaktim anuttamaam || 2 ||

shuklaambaradharam devam shashivarNam chaturbhujam |
prasannavadanam dhyaayet sarva vighnopashaantaye || 3 ||

laabhasteshaam jayasteshaam kutasteshaam paraajayah |
yeshaa indeevara shyaamo hrudayastho janaardanaah || 4 ||

abheepsitaartha siddhyartham poojyate yah surairapih |
sarvavighna harah tasmai gaNaadhipataye namaha || 5 ||

kalpaadou srushTi kaamena preritaa aham cha shourinaa |
na shakto vai prajaah kartum vishNu dhyaana paraayanaah || 6 ||

etasmin antare sadyo markaNDeyo mahaarushih |
sarva siddheshvaro daanto deerghaayuh vijitendriyah || 7 ||

mayaa drushTo athagatvaatam tadaaham samupasthitah |
tatah praphulla nayanou satkrutya chetaretaram || 8 ||

prucChaamaanou param svaasthyam sukhaaseenou surottamaah |
tadaa mayaa sa prushTo vai markaNDeyo mahaamunih || 9 ||

bhagavan kena prakaareNa prajaa me anaamayaa bhavet |
tatsarvam shrotum icChaami bhagavan muni vanditah || 10 ||

shree markaNDeya uvaacha -

vishNubhaktih paraanityaa sarvaarti duhkhanaashinee |
sarvapaapa haraapuNyaa sarvasukha pradaayinee || 11 ||

eshaa braahmee mahaavidyaa na deyaa yasya kasyachit |
krutaghnaaya hyashishyaaya naastikaaya anrutaaya cha || 12 ||

pragyaachakshuh dhrutaraashTro bhaaradvaajo atha goutamah |
ashvatthaamaa vikarNashcha jahnuh yuddhavishaarah || 114 ||

seemantiko gadee gaalvo vishvaamitro duraasadah |
durvaasaa durvineetashcha maarkaNDeyo mahaamunih || 115 ||

lomesho nirmalo alomee deerghaayushcha chiro acharee |
punarjeevee mruto bhaavee bhooto bhavyo bhavishyakah || 116 ||

trikaalo atha trilingashcha trinetrah tripadeepatih |
yaadavo yaagyavalkyashcha yaduvamsha vivardhanah || 117 ||

shalyakreeDee vikreeDashcha yaadavaantakarah kalee |
sadayo hrudayo daayo daayado daayabhaaga dayee || 118 ||

mahodadhih maheepushTho neelaparvata vaasakrut |
ekavarNo vivarNashcha sarvavarNa bahishcharah || 119 ||

yagyanindee vedanindee vedavaahyo balo balih |
boudhaarih baadhako baadho jagannaatho jagatpatih || 120 ||

bhaktih bhaagavato bhaagee vibhakto bhagavatpriyah |
trigraamo atha navaaraNyo guhyopanishadaasanah || 121 ||

shaaligraamah shilaayukto vishaalo gaNDakaashrayah |
shrutadevah shrutah shraavee shrutabodhah shrutashravaah || 122 ||

kalkih kaalakah kalko dushTa mlecCha vinaashakrut |
kunkumee dhavalo dhaarah kshamaakaro vrushaakapih || 123 ||

kinkarah kinnarah kaNvah kekee kimpurushaadhipah |
ekaromaa viromaa cha bahuromaa bruhatkavah || 124 ||

vrajapraharaNo vajree vrutraghno vaasavaanujah |
bahuteerthakarah teerthah sarvateertha janeshvarah || 125 ||

vyateepaato paraagashcha daanavrudhikarah shubhah |
asamkhyeyo aprameyashcha samkhyakaaro visamkhyakah || 126 ||

mihikottaarakah taaro baalachandrah sudhaakarah |
kimvarNah keedrushah kinchit kisvabhaavah kimaashrayah || 127 ||

nirlokashcha niraakaaree bahvaakaaraika kaarakah |
dohitrah putrikah poutro naptaa vamshadharo dharah || 128 ||

draveebhooto dayaalushcha sarvasiddhiprado maNih |
aadhaaro api vidhaarashcha dharaasoonuh sumangalah || 129 ||

mangalo mangalaakaaro maangalyah sarvamangalyah || 130 ||

|| phalashrutih ||

naamnaam sahasram naamedam vishNoh atulatejasah |
sarvasiddhikaram kaamyam puNyam hariharaatmakam || 1 ||

yah paThet praatarutthaaya shuchirbhootvaa samaahitah |
yashchedam shruNuyaannityam naro nishchalamaanasah || 2 ||

trisandhyam shraddhayaayuktam sarvapaapaih pramuchyate |
nandate putra poutraishcha daaraih bhrutyaischa poojitah || 3 ||

praapnute vipulaam lakshmeem muchyate sarvasankaTaat |
sarvaan kaamaan avaapnoti labhate vipulaam yashah || 4 ||

vidyaavaan jaayate viprah kshatriyo vijayee bhavet |
vaishyashcha dhana laabhaDhyah shoodrah sukham avaapnuyaat || 5 ||

raNe ghore vivaade cha vyaapaare paaratantrake |
vijayee jayamaapnoti sarvadaa sarvakarmasu || 6 ||

ekadhaa dashadhaa chaiva shatadhaa cha sahasradhaa |
paThate hi naro nityam tathaiva phalamashnute || 7 ||

putraarthee praapnute putraan dhanaarthee dhanamavyayam |
mokshaarthee praapnute moksham dharmaarthee dharma sanchayam || 8 ||

kanyaarthee praapnute kanyaam durlabhaam yat surairapi |
gyaanaarthee jaayate gyaanee yogee yogeshu yujyate || 9 ||

mahotpaateshu ghosheshu durbhikshe raajavigrahe |
mahaamaaree samudbhooto daaridryo dukhapeeDite || 10 ||

araNye praantare vaa api daavaagni parivaarite |
simha vyaaghraabhi bhooto api vane hasti samaakule || 11 ||

raagyaa krudhdhena chaagyapte dasyubhih sahasangame |
vidyut paateshu ghosheshu smartavyam hi sadaa naraih || 12 ||

grahapeeDaasu chograasu vadhabandha gataavapi |
mahaarNave mahaanadyaam potastheshu na chaapadah || 13 ||

rogagrasto vivarNashcha gata kesha nakhatvachah |
paThanaatashca shravaNaat vaapi divyakaayaa bhavanti te || 14 ||

tulaseevana samsthaane sarodveepe suraalaye |
badrikaashrame shubhe deshe gangaadvaare tapovane || 15 ||

madhuvane prayaage cha dvaarakaayaam samaahitah |
mahaakaalavane siddhe niyataah sarvakaarmikaah || 16 ||

ye paThanti shataavarta bhaktimaanato jitendriyah |
te siddhaah siddhidaa loke vicharanti maheetale || 17 ||

anyonye bheda bhedaanaam maitreekaraNam uttamam |
mohanam mohanaanaam cha pavitram paapa naashanam || 18 ||

baalagraha vinaashaaya shaantikaraNam uttamam |
durvruttaanaam cha paapaanaam buddhinaashakaram param || 19 ||

patadgarbhaa cha vandhyaa cha sraaviNee kaaka vandhyakaa |
anaayasena satatam putrameva prasooyate || 20 ||

akaalamrutyunaashaaya tathaa duhsvapna darshane |
shaanti karmaNi sarvatra smartyam cha sadaa naraih || 22 ||

yah paThantyanvaham martyah shuchishmaan vishNu sannidhou |
ekaakee cha jitaahaaro jitakrodho jitendriyah || 23 ||

garuDaaroha sampannah peetavaasaah chaturbhujah |
vaanChitam praapya loke asmin vishNuloke sa gacChati || 24 ||

ekatah sakalaa vidyaa ekatah sakalam tapah |
ekatah sakalo dharmo naama vishNoh tathaikatah || 25 ||

yo hi naama sahasreNa stotum icChati vai dvijah |
so ayam ekena shlokena stuta eva na samshayah || 26 ||

sahasraakshah sahasrapaat sahasra vadanojjvalah |
sahasranaamaa anantaakshah sahasrabaahuh namo astu te || 27 ||

vishNornaama sahasram vai puraaNam veda sammamatam |
paThitavyam sadaa bhaktaih sarvamangala mangalam || 28 ||

|| iti skanda puraaNe shree vishNu sahasranaama stotram sampoorNam ||

eershyakaaya cha rukshaaya kaamikaaya kadaachana |
tadgatam sarva vighnanti yattad dharma sanaatanam || 13 ||

etad guhyatamam shaastram sarvapaapa praNaashanam |
pavitram cha pavitraaNaam paavanaanaam cha paavanam || 14 ||

vishNornaama sahasram cha vishNubhaktikaram shubham |
sarvasiddhikaram nruNaam bhukti mukti pradam shubham || 15 ||

viniyogah -

oum asya shree vishNu sahasranaama stotra mantrasya | markaNDeya rushih |
vishNuh devataa | anushTup Chandah | sarvakaama avaapyarthe jape viniyogah ||

dhyaanam -

sajamjala jalada neelam darshito daarasheelam
karatala dhрутashailam veNuvaadye rasaalam |
vrajajana kulapaalam kaaminee kelilolam|
taruNa tulasimaalam naumi gopaalabaalam ||

shree vishNu sahasranaama stotram

oum vishvam vishNur hrusheekeshah sarvaatmaa sarvabhaavanah |
sarvagah sharvaree naatho bhootagraamaa ashayaashayah || 1 ||

anaadi nidhano devah sarvagyah sarvasambhavah |
sarvavyaapaa jagaddhaataa sarvashaktisharo anaghah || 2 ||

jagadbeejam jagatsrashTaa jagadeesho jagatpatih |
jagatguruh jagannaatho jagaddhaataa jaganmayah || 3 ||

sarvaa akrutidharah sarva vishvaroopee janaardanaah |
ajanmaa shaashvato nityo vishvaadhaaro vibhuh prabhuh || 4 ||

bahuroopaika roopashcha sarvaroopadharo harah |
kaalaagni prabhavo vaayuh pralayaantakaro akshayah || 5 ||

mahaarNavo mahaamedyo jalabudbudha sambhavah |
samskruto vikruto matsyo mahaamatsyah timingilah || 6 ||

ananto vaasukih sesho varaaho dharaNeedharah |
payah ksheera vivekaaDhyo hamso haimagiri sthitah || 7 ||

hayagreevo vishaalaaksho hayakarNo dayaakrutih |

vinidro nidrito nandee sunando nandana priyah |
naabhi naala mruNaalee cha svayambhooh chaturaananah || 9 ||

prajaapatih paro dakshah srushTikartaa prajaakarah |
mareechih kashyapo dakshah suraa arura guruh kachih || 10 ||

vaamano vaamamaargee cha vaamakarmaa bruhadvapuh |
trailokya kramaNo deepo vai yagya vinaashanah || 11 ||

yagyahartaa yagyakartaa yagyesho yagyabhug vibhuh |
sahasraamshuh bhago bhaanuh vivasvaanaravih amshumaan || 12 ||

tigmatejaashcha alpatejaah karmasaakshee manuryamah |
devaraajah surapatih daanavaarih shacheepatih || 13 ||

agnirvaayuh sakho vahnih varuNaam yaadasaam patih |
nairUto naadano anaadee rakshayagyo dhanaadhipah || 14 ||

kubero vittavaan vego vasupaalo vilaasakrut |
amruta sravaNah somah somapaanakarah sudheeh || 15 ||

sarvoushadhikarah shreemaana nishaakara divaakarah |
vishaarih vishahartaa cha vishakaNTha dharogirih || 16 ||

neelakaNTho vrushee rudro bhaalachandro hyumaapatih |
shivah shaanto vashee veero dhyaanee maanee cha maanadah || 17 ||

krumeekeeTo mruga vyaadho mrugahaa mrugalaanChanah |
baTuko bhairavo baalah kapaalee daNDavigrahaah || 18 ||

shmashaanavaasee maamsaamshaa dushTanaashee varaantakrut |
yoginee traasako yogee dhyaanastho dhyaanavaasanah || 19 ||

senaaneeh senadah skando mahaakaalo gaNaadhipah |
aadidevo gaNapatih vighnaahaa vighnanaashanah || 20 ||

ruddhi siddhiprado dantee bhaalachandro gajaanah |
nrusimha ugradamshTrashcha nakhee daanava naashakrut || 21 ||

prahlaada poshakartaa cha sarvadaitya janeshvarah |
shalabhah saagarah saakshee kalpadruma vikalpakah || 22 ||

hemado hemabhaagee cha himakartaa himaachalah |
bhoodharo bhoomido meruh kailaasa shikharo girih || 23 ||

lokaa lokaantaro lokee vilokee bhuvaneshvarah |
dikpaalo dikpatih divyo divyakaayo jitendriyah || 24 ||

viroopo roopavaan raagee nrutya geeta vishaaradah |
haahaa hoofoo chitaratho devarshih naaradah sakhaa || 25 ||

vishvedevaah saadhyadevaa dhruataasheeshcha chalo achalah |
kapilo jalpako vaadee datto haihaya sangharaaT || 26 ||

vasishTho vaamadevashcha saptarshih pravaro bhrugh |
jaamadagnyo mahaaveerah kshatriyaantakaro rushih || 27 ||

hiraNyaakashipuh chaiva hiraNyaaksho harapriyah |
agastih pulaho dakshah poulastyo raavaNo ghaTah || 28 ||

devaarih taapasah taapee vibheeshaNa haripriyah |
tejasvee tejadah tejee eesho raajapatih prabhuh || 29 ||

daasharathee raaghavo raamo raghuvamsha vivardhanah |
seetaapatih patih shreemaana brahmaNyo bhaktavatsalah || 30 ||

sannadah kavachee khaDgee cheeravaasaa digambarah |
kireeTee kuNDalee chaapee shankha chakree gadaadharah || 31 ||

koushalyaa nandano daaro bhoomishaayee guhapriyah |
saumitro bhurato baalah shatrughno bhadataagrajah || 32 ||

lakshmaNah paraveeraghnah streesahaayah kapeeshvarah |
hanumaana vruksharaajashcha sugreevo balinaashanah || 33 ||

dootapriyo dootakaaree hyangado gadataam varah |
vanadhvamsee vane vego vaanarahdhvaja laangulee || 34 ||

ravi damshTree cha lankaahaa haahaakaaro varapradah |
bhavasetuh mahaasetuh baddhasetuh rameshvarah || 35 ||

jaanakee vallabhah kaamee kireeTee kuNDalee khagee |
puNDareeka vishaalaaksho mahaabaahuh dhanaakrutih || 36 ||

chamchalah chapalah kaamee vaamee vaamaanga vatsalah |
strepriyah streeparah straiNah striyo vaamaangavaasakah || 37 ||

jitavairee jitakaamo jitakrodho jitendriyah |
shaanto daanto dayaaraamo hyekastree vratadhaarakah || 38 ||

saattvikah sattva samsthaano madahaa krodhahaa kharah |
bahuraakshasa samveetah sarvaraakshasa naashakrut || 39 ||

raavaNaaree raNakshudra dashamastaka Chedakah |
raajyakaaree yagyakaaree daataa bhoktaa tapodhanah || 40 ||

ayodhyaadhipatih kaanto vaikuNTho akuNThavigrahah |
satyavrato vratee shoorah tapee satya phalapradah || 41 ||

sarvasaakshee sarvagashcha sarvapraaNaharo avyayah |
praaNashcha athaapyapaanashcha vyaanodaanah samaanakah || 42 ||

naagah krukalah koormashcha devadatto dhananjayah |
sarvapraaNa vido vyaapee yogadhaaraka dhaarakah || 43 ||

tattavid tattavadah tattvee sarvatattva vishaaradah |
dhyaanastho dhyaanashaalee cha manasvee yogavittamah || 44 ||

brahmagyō brahmado brahmagyaataa cha brahma sambhavah |
aadhyaatmaavidvido deepo jyotiroopo niranjanah || 45 ||

gyaanado agyaanahaa gyaanee guruh shishyopadeshakah |
sushishyah shikshitah shaalee shishya shikshaa vishaaradah || 46 ||

mantrado mantrahaa mantree tantree tantra janapriyah |
sanmanthro mantravit mantree yantra mantraika bhanjanah || 47 ||

maaraNo mohano mohee stambhocchaaTanakrut khalah |
bahumaayo vimaayashcha mahaamaayaa vimohakah || 48 ||

mokshado bandhako bandee hyaakarshaNa vikarshaNah |
hreemkaaro beejaroopee cha kleemkaarah keelakaadhipah || 49 ||

saumkaarah shaktiyaan shaktih savashaktidharodharah |
akaarokaara omkaarashcha Chndo gaayatra sambhavah || 50 ||

vedo vedavido vedee vedaadhyayee sadaashivah |
rug yajuh saamaartha veshah saamagaanakaro akaree || 51 ||

tripado bahupaadee cha shatapathah sarvatomukhah |
praakrutah samskruto yogee geeta grantha prahelikhah || 52 ||

saguNo vighuNah Chando nihsango vighuNo guNee |
nirguNo guNavaana sangee karmeedharmee cha karmadah || 53 ||

nishkarmaa kaamakaamee cha nihsangah sangavarjitah |
nirguNo nirahankaaree nishkinchana janapriyah || 54 ||

sarvasangakaro raagee sarvatyaagee bahishcharah |
ekapaado dvipaadashcha bahupaado alpapaadakah || 55 ||

dvipadah tripado apaadee vipaadee padasangrahaah |
khecharo bhoocharo bhraamee bhrungakeeTa madhupriyah || 56 ||

kratuh samvatsaro maaso gaNitaarko hyaharnishah |
krutam tretaa kalih chaiva dvaaparah chaturaakrutih || 57 ||

divaakaalakarah kaalah kuladharmah sanaatanah |
kalaakaashThaa kalaanaaDyo yaamah pakshah sitaa asitah || 58 ||

yugo yugandharo yogyo yugadharmah pravartakah |
kulaachaarah kulakarah kuladaiva karah kulee | 59 ||

chaturaashrama chaaree cha guruhastho hyatithipriyah |
vanastho vanachaaree cha vaanaprasthaashramo ashramee || 60 ||

baTuko brahmachaaree cha shikhaa sootree kamaNDalee |
trijaTee dhyaanavaan dhyaanee badrikaashrama vaasakrut || 61 ||

hemaadri prabhavo haimaam hemaraashih himaakarah |
mahaapraasthaanako vipro viraagee gruhee || 62 ||

naranaaraayaNo anaago kedaaro daara vighrahaah |
gangaadvaara tapah saarah tapovana taponidhih || 63 ||

nidhireva mahaapadmah padmaakara shriyaalayah |
padmanaabhah pareetaatmaa parivraaT purushottamah || 64 ||

paraanandah puraaNashcha samraaT raaja viraajakah |
chakraasthah chakrapaalasthah chakravartee naraadhipah || 65 ||

aayurveda vido vaidyo dhanvantarishcha rogahaa |
oushadheebeeja sambhooto rogee rogavinaashakrut || 66 ||

chetanah chetako achintyah chittachintaa vinaashakrut |
ateendriyah sukhasparshah charachaaree vihangamah || 67 ||

garuDah pakshiraajashcha chaakshusho vinitaatmajah |
vishNuyaana vimaanastho manomaya turangamah || 68 ||

bahuvrushTikaro varshee airaavaNa viraavaNah |
ucchaihshravaa aruNo gaamee hridashvo haripriyah || 69 ||

praavrushe meghamaalee cha gajaratna purandarah |
vasudo vasudhaarashcha nidraalu pannagaashanah || 70 ||

sheshashaayee jaleshaayee vyaasah satyavatee sutah |
vedvyaasa karo vaagmee bahushaakhaa vikalpakah || 71 ||

smrutih puraaNa dharmarthee paraavara vichakshaNah |
sahasrasheershaa sahasraakshah sahasra vadanojjvalah || 72 ||

sahasrabaahuh sahasraamshuh sahasrakiraNo narah |
bahusheershaika sheershashcha trishiraa vishiraah shiree || 73 ||

jaTilo bhasmaraagee cha divyaambara dharahshuchih |
aNuroopo bruhadroopo viroopo vikaraakrutih || 74 ||

samudra manthako manthee sarvaratnaharo harih |
vajra vaiDooryako vajree chintaamaNi mahaamaNih || 75 ||

anirmoolyo mahaamoolyo nirmoolyah surabhih sukhee |
pitaamaataa shishuh bandhuh dhaataa tvashTaryamaa yamah || 76 ||

antasthoh vaahyakaaree cha bahistho vai bahishcharah |
paavanah paavakaa paakee sarvabhakshee hutaashanah || 77 ||

bhagavaana bhagahaa bhaagee bhavabhanjo bhayankarah |
kaaryasthah kaaryakaaree cha kaaryakartaa karapradah || 78 ||

ekadharmaa dvidharmaa cha sukhee dootyopajeevikaah |
baalakah taarakah traataa kaalo mooshaka bhakshakah || 79 ||

sanjeevano jeevakartaa sajeevo jeevasambhavah |
shaDvishako mahaavishNuh sarvavyaapee maheshvarah || 80 ||

divyaangado muktamaalee shreevatso makaradhvajah |
shyaamamoortih ghanashyaamah peetavaasaa shubhaananah || 81 ||

cheeravaasaa vivaasaashcha bhoota daanava vallabhah |
amruto amruta bhaaginee cha mohinee roopadhaarakah || 82 ||

divyadrushTih samadrushTih devadaanava vanchakah |
kabandhah ketukaaree cha svarbhaanuh chandrataapanah || 83 ||

graharaajo grahee graahah sarvagraha vimochakah |
daanamaana japo homah saanukoolah shubhagrahah || 84 ||

vighnakartaa apahartaa cha vighnanaasho vinaayakah |
aparopakaaree cha sarvasiddhi phalapradah || 85 ||

sevakah saamadaanee cha bhedee daNDee cha matsaree |
dayaavaana daanasheelashcha daanee yajvaa pratigrahee || 86 ||

havih agnishcha charusthaalee samidhashcha anilo yamah |
hotodgaataa shuchih kuNDah saamago vaikrutih savah || 87 ||

dravyam paatraaNi sankalpo musalo hyaraNih kushah |
deekshito maNDapo vedih yajamaanah pashuh kratuh || 88 ||

dashiNaa svastimaana svasti hyaasheervaadah shubhapradah |
aadvruksho mahaavruksho devavruksho vanaspatih || 89 ||

prayaago veNumaana veNee nyagrodhashcha akshayo vaTah |
suteerthah teerthakaaree cha teertharaajo vrataevratah || 90 ||

vruddidaataa pruthuh putro dogdhaa gourvatsa eva cha |
ksheeram ksheera vahah ksheeree ksheerabhaaga vibhaagavit || 91 ||

raajyabhaagavido bhaagee sarvabhaaga vikalpakah |
vaahano vaahako veggee padachaaro tapashcharah || 92 ||

gopano gopako gopee gopakanyaa vihaarakrut |
vaasudevo vishaalaakshah krushNo gopeejanapriyah || 93 ||

devakeenandano nandee nandagopa gruhaa a ashramee |
yashodaanandano daamee daamodara ulookhalaa || 94 ||

pootanaarih padaakaaree leelaa shakaTabhanjakah |
navaneetapriyo vaagmee vatsabaala kapaalakah || 95 ||

vatsaroopadharo vatsee vatsahaa dhenukaantakrut |
bakaarih vanavaasee cha vanakreeDaa vishaaradah || 96 ||

krushNa varNaakrutih kaanto veNu vetra vidhaarakah |
gopamokshakaro moksho yamunaa pulinecharah || 97 ||

maayaavatsakaro maayee brahma maayaapamohakah |
aatmasaara vihaaragyo gopadaaraka daarakah || 98 ||

gochaaree gopatih gopo govardhanadharo balee |
indradhugno makhadhvams vrushTihaa goparakshakah || 99 ||

surabhi traaNakartaa cha daavapaana karah kalee |
kaaleeyamardanah kaalee yamunaahrada vihaarakah || 100 ||

sankarshaNo balashlaadhyo baladevo halaayudhah |
laangalee musalee chakree raamo rohiNeenandanah || 101 ||

yamunaa akarshaNoddhaaro neelavaasaa halohalee |
revatee ramaNo lolo bahumaana karahparah || 102 ||

dhenukaarih mahaavaaro gopakanyaa vidooshakah |
kaamamaanaharah kaamee gopeevaso apataskarah || 103 ||

veNuvaadee cha naadee cha nrutya geeta vishaaradah |
gopee mohakaro gaanee raasako rajaneecharah || 104 ||

divyamaalee vimaalee cha vanamaalaa vibhooshitah |
kaiTabhaarishcha kamsaarih madhuha madhusoodanah || 105 ||

chaaNooramardano mallo mushTee mushTika naashakrut |
muraaha modako modee madaghno narakaantakrut || 106 ||

vidyaadhyaayee bhoomishaayee sudaamaa susakhaa sukhee |
sakalo vikalo vaidyah kalito vai kalaanidhih || 107 ||

vidyaashaalee vishaalee cha pitru maatru vimokshakah |
rukmiNee ramaNo ramyah kaalindeepatih shankahaa || 108 ||

paanchajanyo mahaapadmo bahumaayaka naayakah |
dhundhumaaro nikumbhaghnah shambaraanto ratipriyah || 109 ||

pradyumnashcha aniruddhashcha saatvataampatih arjunah |
phaalgunashcha guDaakeshah savyasaachee dhananjayah || 110 ||

kireeTee cha dhanushpaaNih dhanurveda vishaaradah |
shikhaNDee saatyakih shaivyo bheemo bheema paraakramah || 111 ||

paanchaalashcha abhimanyushcha soubhadro droupadeepatih |
yudhishThiro dharmaraajah satyavaadee shuchivratah || 112 ||

nakulah sahadevashcha karNo duryodhano vruNee |
gaangeyo atha gadaapaaNih bheeshmo bhaageerattheesutah || 113 ||

విష్ణు సహస్రనామ స్తోత్రం

పద్య పురాణ

తస్మైకథయ గోవిందపాయశ్చిత్తం యదిచ్ఛసి |
తతః ప్రసన్నో భగవానవోచతత్త్వమాత్మనః ||

యేనాహమధికః తస్మాదభవం నగనందిని |
తమేవ తవసానిత్యం భజామిస్తామిచింతయే ||

పరమో విష్ణురేవైకః తత్త్వానం ముక్తిసాధనం |
శాస్త్రాణాం నిర్ణయస్తేవైషః తదస్యనోహనాయచ ||

దానంవినాచయాముక్తిః సామ్యంచమమ విష్ణునా |
తీర్థాది మాత్రతో జ్ఞానం మమాధిక్యం చ విష్ణుతః ||

అభేదశ్చాస్మదాదీనాం ముక్తానాం హరిణాతథా |
ఇత్యాది సర్వమోహాయ కథ్యతే సతి నాన్యథా |
తేనాద్వితీయమహిమో జగత్పాజ్యోఽస్మి పార్వతి ||

పార్వత్యువాచ -

తస్మైకథయ దేవేశ యథాహమపి శంకర |
సర్వేశ్వరీ నిరుపమా తవస్యాం సద్భుశీ ప్రభో ||

మహాదేవ ఉవాచ -

సాధుసాధు త్వయా పుష్టం విష్ణోర్భగవతః ప్రీయే |
నామ్నాసహస్రం వక్ష్యామి ముఖ్యం త్రైలోక్య ముక్తిదం ||

అస్య శ్రీ విష్ణోర్నామ సహస్రస్తోత్రస్య
శ్రీ మహాదేవ ఋషిః అనుష్టుప్ ఛందః
ప్రీం బీజం శ్రీం శక్తిః క్లిం కీలకం చతుర్వర్గ ధర్మ కామార్థ మోక్షార్థే జపే వినియోగః ||

స్వామితుల్య కృపాదండో హీనోత్కృష్టైక సత్ప్రియః ।
స్వపక్షాది న్యాయదర్శి హీనారాధికసాధకః ॥ 111 ॥

న్యాధన్యాజానుచితకృత్తరకో అఖిలతుల్యకృత్ ।
పార్వత్యాధిక్య ముక్తాత్మా ప్రియాత్యక్తః స్మరారిజిత్ ॥ 112 ॥

సాక్షాత్ కుశలవచ్చద్యేంద్రాదితాతో అపరాజితః ।
కోశలేంద్రో వీరబాహుః సత్యార్థత్యక్తసోదరః ॥ 113 ॥

శరసంధాన నిర్మాత ధరణీమండలోదయః ।
బ్రహ్మాదికామ్యసాన్నిధ్య సనాధీకృత దైవతః ॥ 114 ॥

బ్రహ్మలోకాప్త చాండాలాద్య శేషప్రాణిసార్థకః ।
స్వనీతగర్భభాశ్వాదిః చిరాయోధ్యావసైకకృత్ ॥ 115 ॥

రామద్వితీయః సామిత్రిర్లక్ష్మణః ప్రహతేంద్రజిత్ ।
విష్ణుభక్తాప్తరామాంఘ్రి పాదుకారాజ్యనిర్భృత్ ॥ 116 ॥

భరతోఽసహ్యగంధర్వ కోటిఘ్నోలవణాంతకః ।
శత్రుఘ్నో వైద్యరాజాయుర్వేద గర్భోషధీపతిః ॥ 117 ॥

నిత్యామృతకరో ధన్వంతరిర్యజ్ఞో జగద్ధరః ।
సూర్యారిఘ్నుః సురాజీవో దక్షిణేశో ద్విజప్రియః ॥ 118 ॥

ఛిన్నమూర్ధాయదేశార్కః శేషాంగస్థాపితామరః ।
విశ్వార్థాశేషకద్రాస్త్ర శిరచ్ఛేదాక్షతాకృతిః ॥ 119 ॥

వాజపేయాది నామానిర్గ్నిర్వేదధర్మపరాయణః ।
శ్వేతద్వీపపతిః సాంఖ్యప్రణేతా సర్వసిద్ధిరాట్ ॥ 120 ॥

విశ్వప్రకాశిత జ్ఞానమహాయోగ మోహతమిస్త్రహా ।
దేవహూత్యాత్మజః సిద్ధః కపిలః కర్ణమాత్మజః ॥ 121 ॥

అరిష్టమథనః కామోన్మత్త గోపీవిముక్తిదః ।
సద్యః కువలయా పీడఘాతీ చాణూరమర్దనః ॥ 133 ॥

కంసారిరుగ్రసేనాది రాజ్యవ్యాపారితాపరః ।
సుధర్మాంకితభూర్లోకో జరాసంధబలాంతకః ॥ 134 ॥

త్యక్తభగ్నుజరాసంధో భీమసేనయశప్రదః ।
సాందీపనపుతాపత్యదాతా కాలాంతకాదిజిత్ ॥ 135 ॥

సమస్తనారకిత్రాతా సర్వభూపతి కోటిజిత్ ।
రుక్మిణీరమణో రుక్మిణాసనో నరకాంతకః ॥ 136 ॥

సమస్తసుందరీకాంతో మురారిర్గురుడధ్వజః ।
ఏకాకీజితరుద్రార్క మరుదాద్యఖిలేశ్వరః ॥ 137 ॥

దేవేంద్రదర్పహో కల్పదుమాలంకృతభూతలః ।
బాణబాహుసహచ్ఛిన్నం నద్యాదిగణకోటిజిత్ ॥ 138 ॥

లీలాజిత మహాదేవో మహాదేవైక పూజితః ।
ఇంద్రార్థార్జున నిర్భంగజయదః పాండవైకధృక్ ॥ 139 ॥

కాశిరాజశిరశ్శీతా రుద్రశక్త్యైకమర్దనః ।
విశ్వేశ్వర ప్రసాదాక్షః కాశీరాజ సుతార్దనః ॥ 140 ॥

శంభువ్రతిజ్ఞావిధ్వంసీ కాశీనిర్దఘ్ననాయకః ।
కాశీశగతకోటిఘ్నా లోకశిక్షాద్విజార్చకః ॥ 141 ॥

యువతీవ్రతయోవశ్యః పురాశివవరప్రదః ।
శంకరైకవ్రతిష్టాధృక్ స్వాంశశంకరపూజకః ॥ 142 ॥

శివకన్యావ్రతపతిః కృష్ణరూప శివారిహో ।
మహాలక్ష్మీవపుర్గోరీత్రాతా వైదలవృత్రహో ॥ 143 ॥

స్వధామ ముచుకుందైక నిష్కాలయవనేష్టకృత్ |
యమునాపతిరానీతపరిలీన ద్విజాత్మజః || 144 ||

శ్రీదామరంకభక్తార్థ భూమ్యానీతేంద్ర వైభవః |
దుర్వృత్తశిశుపాలైక ముక్తిదోద్వారకేశ్వరః || 145 ||

ఆచాండాలదికప్రాప్య ద్వారకానిధికోటికృత్ |
అక్రూరోద్ధవ ముఖ్యైకభక్త స్వచ్ఛందముక్తిదః || 146 ||

సబాల స్త్రీజలక్రీడామృతవాపీ కృతార్థవః |
బ్రహ్మస్తదగ్ధగర్భస్థ పరీక్షిజ్జీవనైకకృత్ || 147 ||

పరిలీన ద్విజసుతాసేతాఽజునమదాపహః |
గూఢముద్రాకృతిగ్రస్త భీష్మాద్యఖిల కౌరవః || 148 ||

యథార్థఖండితాశేష దివ్యాస్త్ర పార్థమోహహృత్ |
గర్భశాపఫలధ్వస్తయా దేవోర్వీభయాపహః || 149 ||

జరావ్యాధారిగతిదః స్మృతిమాత్ర అఖిలేష్టదః |
కామదేవో రతిపతిర్మన్మథః శంబరాంతకః || 150 ||

అనంగోజితగౌరీశో రతికాంతః సదేషితః |
పుష్పేషుర్విశ్వవిజయిస్మరః కామేశ్వరీప్రియః || 151 ||

ఉషాపతిఃర్విశ్వకేతుః విశ్వదృప్తోఽధిపూరుషః |
చతురాత్మా చతుర్వ్యూహశ్చతుర్భుగ విధాయకః || 152 ||

చతుర్వేదైకవిశ్వాత్మా సర్వోత్కృష్టాంశకోటిశః |
ఆశ్రమాత్మా పురాణర్షిన్యాసః శాఖాసహస్రకృత్ || 153 ||

మహాభారతనిర్మాతా కవీంద్రోబాదరాయణః |
కృష్ణద్వైపాయనః సర్వపురుషార్థైకబోధకః || 154 ||

సేదాంతకర్తా బ్రహ్మైకవ్యంజకః పురువంశకృత్ |
బుద్ధోధ్యానజితాశేష దేవదేవోజగత్ప్రియః || 155 ||

నిరాయుధోజగజ్జైత్రః శ్రీధరో దుష్టమోహనః |
దైత్యవేద బహిఃకర్తా వేదార్థశ్చుతిగోపకః || 156 ||

శౌద్ధోదనిర్దష్టదృష్టిః సుఖదః సదసస్పతిః |
యథాయోగ్యాఖిలకృపః సర్వకూన్యోఽఖిలేష్టదః || 157 ||

చతుష్కోటిపుథక్తత్త్వం ప్రజ్ఞాపారమితేశ్వరః |
పాఖండవేదమార్గేశః పాఖండశ్చుతిగోపకః || 158 ||

కల్మీవిష్ణుయశఃపుత్రః కలికాలవిలోపకః |
సమస్తమ్లచ్ఛదుష్టఘ్నః సర్వశిష్టద్విజాతికృత్ || 159 ||

సత్యప్రవర్తకోదేవ ద్విజదీర్ఘక్షుధాపహః |
అశ్వవారాదిరేవంతః పుథ్యేదుర్గతినాశనః || 160 ||

సద్యఃక్ష్మాఽనంతలక్ష్మీకృన్ నష్టనిఃశేషధర్మవిత్ |
అనంతస్వర్ణయోగైక హేమపూర్ణాఖిలద్విజః || 161 ||

అసాద్యైక జగచ్ఛాస్తా విశ్వనంద్యో జయధ్వజః |
ఆత్మతత్త్వాధిపః కర్మశ్రేష్ఠోవిధిః ఉమాపతిః || 162 ||

భర్తృశ్రేష్ఠః ప్రజేశాగ్రయా మరీచిర్జనకాగ్రణీః |
కశ్యపోదేవరాజేంద్రః ప్రహ్లాదో దైత్యరాట్ శశీ || 163 ||

నక్షత్రేశోరవిస్తేజః శ్రేష్ఠః శుక్రః కవీశ్వరః |
మహర్షిరాట్ భృగుర్విష్ణురాదిత్యేశో బలిస్వరాట్ || 164 ||

నాయుర్వహ్నిః శుచిః శ్రేష్ఠః శంకరో రుద్రరాట్ గురుః |
విద్యత్తమశ్చిత్రరథో గంధర్వాగ్రయాక్షరోత్తమః || 165 ||

వర్ణాదిరగ్రయస్త్రీ గౌరీశక్త్యాగ్రయాశీశ్చ నారదః ।
దేవర్షిరాట్ పాండవాగ్రయాఽర్జునోవాదః ప్రవాదరాట్ ॥ 166 ॥

పవనః పవనేశానో వరుణోయాదసాంపతిః ।
గంగాతీర్థోత్తమో ద్యూతంఛలకాగ్రయం వరౌషధం ॥ 167 ॥

అన్నం సుదర్శనోఽస్త్రాగ్ర్యం వజ్రం ప్రహరణోత్తమం ।
ఉచై వ్యఃశ్రవా వాజిరాజ బరావత ఇభేశ్వరః ॥ 168 ॥

అరుంధత్యేకపత్నీశోః అశ్వతోఽశేషవృక్షరాట్ ।
అధ్యాత్మ విద్యాఽవిద్యాగ్ర్యః ప్రణవచ్ఛందసాంవరః ॥ 169 ॥

మీరుర్గిరిపతిర్మార్గో మాసాగ్రయః కాలసత్తమః ।
దినాద్యాత్మా పూర్వసిద్ధః కపిలః సామవేదరాట్ ॥ 170 ॥

తార్కశ్యః ఖగేంద్ర ఋత్వగ్రయో వసంతః కల్పపాదపః ।
దాతృశ్రేష్ఠః కామధేనురార్తిఘ్నాగ్రయ సుహృత్తమః ॥ 171 ॥

చింతామణిర్గురుశ్రేష్ఠో మాతాహితతమఃపితా ।
సింహో మృగేంద్రో నాగేంద్రో వాసుకిర్భువరోన్మపః ॥ 172 ॥

వర్ణేశో బ్రాహ్మణశ్చేతః కరుణాగ్రయం నమోనమః ।
ఇత్యేతద్వాసుదేవస్య విష్ణోర్నామ సహస్రకం ॥ 173 ॥

సర్వాపరాధశమనం పరంభక్తి వివర్ధనం ।
అక్షయం బ్రహ్మలోకాది సర్వస్వరైకసాధనం ॥ 174 ॥

విష్ణులోకైకసోపానం సర్వదుఃఖవినాశనం ।
సమస్తసుఖదం సద్యః పరంనిర్వాణదాయకం ॥ 175 ॥

కామక్రోధాదినిఃశేష మనోమలవిశోధనం ।
శాంతిదం పావనం నృణాం మహాపాతకి నామపి ॥ 176 ॥

సర్వేషాం ప్రాణినామాశు సర్వాభీష్టఫలప్రదం ।
సమస్తవిఘ్నశమనం సర్వారిష్టవినాశనం ॥ 177 ॥

ఘోరదుఃఖప్రశమనం తీవ్రదారిద్ర్యనాశనం ।
ఋణత్రయాపహంగుహ్యం ధనధాన్యయశస్కరం ॥ 178 ॥

సర్వైశ్వర్యప్రదం సర్వసిద్ధిదం సర్వధర్మదం ।
తీర్థయజ్ఞ తపోదాన వ్రతకోటి ఫలప్రదం ॥ 179 ॥

జగజ్జడ్యప్రశమనం సర్వవిద్యాపవర్తకం ।
రాజ్యదంభ్రష్టరాజ్యానాం రోగిణాంసర్వరోగహృత్ ॥ 180 ॥

వంధ్యానాంసుతదం చాయుఃక్షీణానాంజీవితప్రదం ।
భూతగ్రహవిషధ్వంసి గ్రహపీడావినాశనం ॥ 181 ॥

మాంగళ్యం పుణ్యమాయుష్యం శ్రవణాత్ పఠనాజ్ఞపాత్ ।
సకృదస్యాఖిలావేదాః సాంగామంత్రాశ్చ కోటిశః ॥ 182 ॥

పురాణశాస్త్రస్త్రుతయః శ్చుతాస్యః పఠితాస్తథా ।
జప్త్వా చైకాక్షరం శ్లోకం పాదం వా పఠతి ప్రియే ॥ 183 ॥

నిత్యంసిద్ధ్యతి సర్వేష్టమచిరాత్కిముతాఖిలం ।
నాసేనసదృశంసద్యః ప్రత్యయంసర్వకర్మసు ॥ 184 ॥

ఇదం భద్రే త్వయా గోప్యం పాఠ్యం స్వార్థైక సిద్ధయే ।
నావైష్టనాయదాతవ్యం వికల్పోపహతాత్మనే ॥ 185 ॥

భక్తిశ్రద్ధావిహీనాయ విష్ణుసామాన్యదర్శినే ।
దేయంపుత్రాయశిష్యాయ సుహృదేతికామ్యయా ॥ 186 ॥

మత్ప్రసాదాదృతీనేదం గ్రహీష్యంత్యల్పమేధసః ।
కలౌసద్యఃఫలం కల్పగ్రామంనేష్యతినారదః ॥ 187 ॥

లోకానాం భాగ్యహీనానాం యేనదుఃఖం వినశ్యతి |
ద్విత్రేషువైష్ణవేష్యేతద్ ఆర్యావర్తే భవిష్యతి || 188 ||

నాస్తివిష్ణోఃపరంధామ నాస్తివిష్ణోఃపరంతపః |
నాస్తివిష్ణోఃపరోధర్మో నాస్తిమంత్రోహ్యవైష్ణవః || 189 ||

నాస్తివిష్ణోఃపరంసత్యం నాస్తివిష్ణోఃపరోమఖః |
నాస్తివిష్ణోఃపరంధ్యానం నాస్తివిష్ణోఃపరాగతిః || 190 ||

కింతస్య బహుభిర్మంత్రైః శాస్త్రైర్వార్షహువిస్తరైః |
వాజవేయసహస్వైర్వా భక్తిర్యస్యజనార్దనే || 191 ||

సర్వతీర్థమయోవిష్ణుః సర్వశాస్త్రమయఃప్రభుః |
సర్వకృతుమయోవిష్ణుః సత్యంసత్యం వదామ్యహం |
ఆబ్రహ్మసారసర్వస్వం సర్వమేతన్నయోదితం || 192 ||

పార్వత్యువాచ -

ధన్యాస్మ్యనుగృహీతాస్మి కృతార్థాస్మి జగత్పతే |
యన్నయేదం శ్చుతంస్తోత్రం త్వద్రహస్యం సుదుర్లభం || 193 ||

అహోబతమహత్కష్టం సమస్తదుఃఖహి హరౌ |
విద్యమానేఽపిదేవేశీ మూఢాః క్లిశ్యంతి సంసృతౌ || 194 ||

యముద్దిశ్య సదానాథం మహేశోఽపిదిగంబరః |
జటిలో భస్మలిప్తాంగో తపస్వీ వీక్ష్యతే జనైః || 195 ||

తతోఽధికోఽస్తిదేవఃకో లక్ష్మీకాంతామధుద్విషః |
యత్తత్త్వంచింత్యతే నిత్యంత్వయా యోగేశ్వరేణహి || 196 ||

తతఃపరం కిమధికంపదం శ్రీపురుషోత్తమాత్ |
తమవిజ్ఞాయకం మూఢాః యజంతేజ్ఞానమానినః || 197 ||

ముపితాస్మి త్వయానాథ చిరంయదయమీశ్వరః ।
ప్రకాశితోనమే యస్మాత్ త్వదాద్యా దివ్యశక్తయః ॥ 198 ॥

అహోసర్వేశ్వరోవిష్ణుః సర్వదేవోత్తమోత్తమః ।
భవదాది గురుర్మాడైః సామాన్య ఇనవీక్యతే ॥ 199 ॥

మహీయసాంహిమాహాత్మ్యం భజమానాన్భజంతితే ।
ద్విషతోఽపివృథా పాపాస్పేక్ష్యంతేక్షమాన్వితాః ॥ 200 ॥

మయాపిబాల్యేస్వపితుః ప్రజాదృష్టా బుభుక్షితాః ।
దుఃఖాదశక్తయాపోష్టం శ్రీయం ఆరాధ్యవైభృతా ॥ 201 ॥

తయాసం నిహితాభ్యశ్చ ప్రజాభ్యో భవదాదయః ।
విలసంతి సశక్రాద్యాః ససుహృన్మిత్ర బాంధవాః ॥ 202 ॥

తయావినాక్వదేవత్వం క్వైశ్వర్యంక్వపరిగ్రహః ।
సర్వేభవంతిజీవంతో యాతనాస్వేవసంస్థితాః ॥ 203 ॥

తామృతేనైవధర్మోఽర్థ కామోమోక్షోఽపిదూరతః ।
క్షుధితానాం దుర్గతానాం కుతోయోగ సమాధయః ॥ 204 ॥

స చ సంసారసారైకః సర్వలోకైకనాయకః ।
వశగాకమలాయస్యత్యక్త్వా తామపిశంకరః ॥ 205 ॥

అనౌద్ధత్యేనశాచోన రూపేణార్జవసంపదా ।
సర్వాతిశయవీర్యేణ సంపూర్ణస్యమహాత్మనః ॥ 206 ॥

కస్తేన తుల్యతామేతి దేవదేవేన విష్ణునా ।
యస్యాం శాంశావతారేణ వినాసర్వం విలీయతే ॥ 207 ॥

జగదేతత్తథాప్యాహుర్దోషాయైతత్ విమోహితాః ।
నాస్యజన్మ నవామృత్యుర్నాప్రాప్యంస్వార్థం ఏవచ ॥ 208 ॥

కామాద్యాసక్తచిత్తత్వాత్ కింతుసర్వేశ్వరప్రభో ।
త్వస్మయత్వాత్ ప్రమాదాద్వాశక్నోమి పరితుం నచేత్ ॥ 209 ॥

విష్ణోః సహస్రనామైతత్ ప్రత్యహం వృషభధ్వజః ।
నామై క్షకేనతుయేనస్యాత్ తత్ఫలంబ్రూహిమే ప్రభో ॥ 210 ॥

మహాదేవ ఉవాచ -

రామ రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే ।
సహస్రనామ తత్తుల్యం రామనామ వరాననే ॥ 211 ॥

॥ ఇతి శ్రీ పాద్మేమహాపురాణే పంచపంచాశత్సాహస్రయాం సంహితాయాం ఉత్తరఖండే ఉమాపతి-నారద
సంవాదే విష్ణోర్నామ సహస్రం సంపూర్ణం ॥

పేదాంతపేద్యో దుర్జ్ఞయస్తపత్రయ వివర్జితః ।
బ్రహ్మవిద్యా శ్రయోనాద్యః స్వప్రకాశః స్వయంప్రభుః ॥ 12 ॥

సర్వోవేయ ఉదాసీనః ప్రణవః సర్వతః సమః ।
సర్వానవద్యో దుష్ప్రాప్యః తురీయస్తమసః పరః ॥ 13 ॥

కూటస్థః సర్వసంశ్లిష్టో వాఙ్మనో గోచరాతిగః ।
సంకర్షణః సర్వహరః కాలః సర్వభయంకరః ॥ 14 ॥

అనుల్లంఘ్యశ్చిత్రగతిః మహారుద్రో దురాసదః ।
మూలప్రకృతిరానందః ప్రద్యుమ్నా విశ్వమోహనః ॥ 15 ॥

మహామాయో విశ్వబీజం పరశక్తిః సుఖైకభూః ।
సర్వకామ్యోఽనతలీలః సర్వభూతవశంకరః ॥ 16 ॥

అనిరుద్ధః సర్వజీవో హృషీకేశో మనఃపతిః ।
నిరుపాధిప్రియో హంసోక్షరః సర్వనియోజకః ॥ 17 ॥

బ్రహ్మప్రాణేశ్వరః సర్వభూతభృత్ దేహనాయకః ।
క్షేత్రజ్ఞః ప్రకృతిః స్వామీపురుషో విశ్వసూత్రధృక్ ॥ 18 ॥

అంతర్యామీ త్రిధామాంతః సాక్షీ త్రిగుణ ఈశ్వరః ।
యోగిగమ్యః పద్మనాభః శేషశాయీ శ్రీయఃపతిః ॥ 19 ॥

శ్రీసదోపాస్య పాదాబ్జో నిత్యశ్రీః శ్రీనికేతనః ।
నిత్యంవక్షఃస్థలస్థశ్రీః శ్రీనిధిః శ్రీధరోహరిః ॥ 20 ॥

వశ్యశ్రీర్నిశ్చలః శ్రీదోవిష్ణుః క్షీరాబ్ధిమందిరః ।
కౌస్తుభోద్భాసితో రస్కో మాధవో జగదార్తిహో ॥ 21 ॥

శ్రీవత్సవక్షా నిఃసీమకల్యాణ గుణభాజనః ।
పీతాంబరో జగన్నాథో జగత్రాతా జగత్ప్రీతా ॥ 22 ॥

జగద్బంధుః జగత్ప్రస్థా జగద్ధాతా జగన్నిధిః ।
జగదేక స్ఫురద్వీర్యోఽనహంవాదీ జగన్మయః ॥ 23 ॥

సర్వాశ్చర్యమయః సర్వసిద్ధార్థః సర్వరంజితః ।
సర్వామోఘోద్భవో బ్రహ్మరుద్రాద్యుత్కృష్ట చేతనాః ॥ 24 ॥

శంభోః పితామహో బ్రహ్మపితా శక్రాద్యధీశ్వరః ।
సర్వదేవప్రియః సర్వదేవనూర్తిరనుత్తమః ॥ 25 ॥

సర్వదేవైకశరణం సర్వదేవైక దైవతం ।
యజ్ఞభుగ్యఫలదో యజ్ఞేశో యజ్ఞభావనః ॥ 26 ॥

యజ్ఞత్రాతా యజ్ఞపుమాన్ వనమాలీ ద్విజప్రియః ।
ద్విజైకమానదో విప్రకులదేవో సురాంతకః ॥ 27 ॥

సర్వదుష్టాంతకృత్ సర్వసజ్జనాన్యపాలకః ।
సప్తలోకైకజఠరః సప్తలోకైకమండనః ॥ 28 ॥

సృష్టిస్థిత్యంతకృత్ చక్రీ శార్ంగధన్వా గదాధరః ।
శంఖభృన్నందకీ పద్మపాణిర్గరుడవాహనః ॥ 29 ॥

అనిర్దేశ్యవపుః సర్వపూజ్యః త్రైలోక్యపావనః ।
అనంతకీర్తి నిఃసీమపౌరుషః సర్వమంగళః ॥ 30 ॥

సూర్యకోటి ప్రతీకాశో యమకోటి దురాసదః ।
మయకోటి జగత్ప్రస్థా వాయుకోటి మహాబలః ॥ 31 ॥

కోటిండు జగదానందీ శంభుకోటి మహేశ్వరః ।
కందర్పకోటిలావణ్యో దుర్గకోట్యురిమర్దనః ॥ 32 ॥

సముద్రకోటి గంభీరః తీర్థకోటి సమాహ్వాయః ।
కుబేరకోటి లక్ష్మీవాన్ చక్రకోటి విలాసవాన్ ॥ 33 ॥

హిమవత్కోటి నిష్కంపః కోటిబ్రహ్మాండవిగ్రహః ।
కోట్యశ్వమేధపాపఘ్నో యజ్ఞకోటిసమార్చనః ॥ 34 ॥

సుధాకోటి స్వాస్థ్యహేతుః కామధుక్కోటి కామదః ॥
బ్రహ్మవిద్యాకోటిరూపః శిపివిష్టః శుచిశ్రవాః ॥ 35 ॥

విశ్వంభరస్తీర్థపాదః పుణ్యశ్రవణకీర్తనః ।
ఆదిదేవో జగజ్జైత్తో ముకుందః కాలసేమిహా ॥ 36 ॥

సైకుంఠోఽనతమాహాత్మ్యో మహాయోగేశ్వరోత్సవః ।
నిత్యత్పప్తో లసద్భావో నిఃశంకో నరకాంతకః ॥ 37 ॥

దీనాభైకశరణం విశ్వైకవ్యసనాపహః ।
జగత్ప్రపా క్షమోనిత్యంకృపాలుః సజ్జనాశ్రయః ॥ 38 ॥

యోగేశ్వరః సదోదీర్ఘో వృద్ధిక్షయవివర్జితః ।
అధోక్షజో విశ్వరేతాః ప్రజాపతి శతాధిపః ॥ 39 ॥

శక్రబ్రహ్మర్షితపదః శంభుబ్రహ్మోర్ధ్వధామగః ।
సూర్యసోమేక్షణో విశ్వభోక్తా సర్వస్యపారగః ॥ 40 ॥

జగత్సేతుర్ధ్రమసేతుధరో విశ్వధురంధరః ।
నిర్మమోఽఖిలలోకేశో నిఃసంగో అద్భుతభోగవాన్ ॥ 41 ॥

వశ్యమాయో వశ్యవిశ్వో విష్వక్సేనః సురోత్తమః ।
సర్వశ్రేయఃపతిః దివ్యానర్ఘ్యభూషణభూషితః ॥ 42 ॥

సర్వలక్షణలక్షణ్యః సర్వదైత్యేంద్ర దర్పహా ।
సమస్తదేవసర్వస్యం సర్వదైవత నాయకః ॥ 43 ॥

సమస్తదేవకవచం సర్వదేవ శిరోమణిః ।
సమస్తదేవతాదుర్గః ప్రపన్నాశనిపంజరః ॥ 44 ॥

సమస్తభయహున్నామా భగవాన్ విష్ణురశ్రవాః ।
విభుః సర్వహితోదర్కో హతారిఃస్వర్గతిప్రదః ॥ 45 ॥

సర్వదైవతజీవేశో బ్రాహ్మణాది నియోజకః ।
బ్రహ్మశంభుః పరార్థాయుర్బ్రహ్మజ్యేష్ఠః శిశుఃస్వరాట్ ॥ 46 ॥

విరాడ్భక్త పరాధీనః స్తుత్యః స్తోత్రార్థ సాధకః ।
పరార్థకర్తా కృత్యజ్ఞః స్వార్థకృత్య సదోజ్ఞితః ॥ 47 ॥

సదానందః సదాభద్రః సదాశాంతః సదాశివః ।
సదాప్రియః సదాతుష్టః సదాపుష్ట సదార్పితః ॥ 48 ॥

సదాపూతో పావనాగ్రయో వేదగుహ్యో వృషాకపిః ।
సహస్రనామా త్రియుగశ్చతుర్మూర్తిశ్చతుర్భుజః ॥ 49 ॥

భూతభవ్య భవన్నాథో మహాపురుషపూర్వజః ।
నారాయణో ముంజకేశః సర్వయోగ వినిస్సృతః ॥ 50 ॥

వేదసారో యజ్ఞసారః సామసారస్తపోనిధిః ।
సాధ్యః శ్రేష్ఠః పురాణార్షిః నిష్కాశాంతి పరాయణః ॥ 51 ॥

శివత్రిశూలవిధ్వంసీ శ్రీకంఠైకవరప్రదః ।
నరఃకృష్ణో హరిధర్మనందనో ధర్మజీవనః ॥ 52 ॥

ఆదికర్తా సర్వస్త్యః సర్వస్త్రీరత్నదర్పహా ।
త్రికాలజిత కందర్ప ఊర్వశీస్సమ్మనీశ్వరః ॥ 53 ॥

ఆద్యః కవిర్వయగ్రీవః సర్వవాగీశ్వరేశ్వరః ।
సర్వదేవమయో బ్రహ్మగురుర్వాగీశ్వరీపతిః ॥ 54 ॥

అనంతవిద్యాప్రభవో మూలావిద్యావినాశకః ।
సర్వజ్ఞో జగజ్జాడ్యనాశకో మధుసూదనః ॥ 55 ॥

అనేకమంత్రకోటిశః శబ్దబ్రహ్మైకపారగః ।
ఆదివిద్వాన వేదకర్తా వేదాత్మా శ్రుతిసాగరః ॥ 56 ॥

బ్రహ్మార్థవేదహరణః సర్వవిజ్ఞాన జన్మభూః ।
విద్యారాజో జ్ఞానమూర్తిః జ్ఞానసింధురఖండధీః ॥ 57 ॥

మత్స్యదేవో మహాశృంగో జగద్భీజ బహిత్రదృక్ ।
లీలావ్యాప్తాఖిలాంభోధిః చతుర్వేద ప్రవర్తకః ॥ 58 ॥

ఆదికూర్మోఽఖిలాధారః తృణీకృత్ జగద్గురః ।
అమరీకృత దేవౌఘః పీయూషోత్పత్తికారణం ॥ 59 ॥

ఆత్మాధారో ధరాధారో యజ్ఞాంగో ధరణీధరః ।
హిరణ్యాక్షహరః పృథ్వీపతిః శ్రాద్ధాది కల్పకః ॥ 60 ॥

సమస్తపితృ భీతిఘ్నః సమస్తపితృ జీవనం ।
హవ్యకవ్యైకభుక్ హవ్యకవ్యైక ఫలదాయకః ॥ 61 ॥

రోమాంతర్లీన జలధిఃక్షోభితా శేషసాగరః ।
మహావరాహో యజ్ఞఘ్నధ్వంసకో యజ్ఞికాశ్రయః ॥ 62 ॥

శ్రీన్వసింహో దివ్యసింహః సర్వానిష్ఠార్థ దుఃఖహా ।
ఏకవీరో అద్భుతబలో యంత్రమంత్రైకభంజనః ॥ 63 ॥

బ్రహ్మాది దుఃసహజ్యోతిర్యుగాంతాగ్రః అతిభీషణః ।
కోటివజ్రాధిక నఖో జగద్దుష్ప్రీత్య మూర్తిధృక్ ॥ 64 ॥

మాతృచక్రప్రమథనో మహామాతృగణేశ్వరః ।
అచింత్యామోఘవీర్యాఢ్య సమస్తాసురఘస్మరః ॥ 65 ॥

హిరణ్యకశిపు ఛేదీకాలః సంకర్షణీపతిః ।
కృతాంతవాహనాసహ్యః సమస్త భయనాశనః ॥ 66 ॥

సర్వవిఘ్నాంతకః సర్వాసిద్ధిదః సర్వపూరకః ।
సమస్తపాతకధ్వంసీ సిద్ధమంత్రాధికాహ్వయః ॥ 67 ॥

భైరవేశో హరార్తిఘ్నః కాలకోటి దురాసదః ।
దైత్యగర్భశ్రావినామాస్పత్ బ్రహ్మాండగర్జితః ॥ 68 ॥

స్మృతమాత్రాఖిలత్రాతా అద్భుతరూపో మహాహరిః ।
బ్రహ్మచర్యశిరః పిండి దిక్పాలోఽద్భాగభూషణః ॥ 69 ॥

ద్వాదశార్క శిరోదామా రుద్రశీర్షైక నూపురః ।
యోగినీగ్రస్త గిరిజాత్రాతా భైరవతర్జకః ॥ 70 ॥

వీరచక్రేశ్వరో అత్యుగ్రోఽపహరిః కాలశంబరః ।
క్రోధేశ్వరో రుద్రచండి పరివారాది దుష్టభుక్ ॥ 71 ॥

సర్వాక్షోభ్యో మృత్యుః మృత్యుకాలః మృత్యునివర్తకః ।
అసాధ్యసర్వరోగఘ్నః సర్వదుర్మహ సౌమ్యకృత్ ॥ 72 ॥

గణేశకోటిదర్పఘ్నా దుఃసహశేషగోత్రహా ।
దేవదానవ దుర్ధర్షో జగద్భయదభీషణః ॥ 73 ॥

సమస్తదుర్గతిత్రాతా జగద్భక్షకభక్షకః ।
ఉగ్రశోంబరమార్జారః కాలమూషకభక్షకః ।
అనంతాయుధ దోర్దండి నృసింహో వీరభద్రజిత్ ॥ 74 ॥

యోగినీచక్ర గుప్తేశః శక్రారి పశుమాంసభుక్ ।
రుద్రో నారాయణో మేషరూప శంకరవాహనః ॥ 75 ॥

మేషరూప శివత్రాతా దుష్టశక్తి సహస్రభుక్ ।
తుళసీవల్లభో వీరో వామాచారో అఖిలేష్వరః ॥ 76 ॥

మహాశివః శివారూఢో భైరవైక కపాలధృక్ ।
కీల్లిచక్రేశ్వరః శక్రదివ్యమోహనరూపదః ॥ 77 ॥

భీమ: పరశురామశ్చ శివాచార్యైక విశ్వభుక్ |
శివాఖిలజ్ఞానకోశో భీష్మాచార్యోఽగ్నిదైవత: || 89 ||

ద్రోణాచార్యగురు: విశ్వజైత్రధన్వా కృతాంతజిత్ |
అద్వితీయ తపోమూర్తిర్బ్రహ్మచర్యైక దక్షిణ: || 90 ||

మనుశ్రేష్ఠ: సతాంసతర్మహీయాన వృషభోవిరాట్ |
ఆదిరాజ: క్షితిపితా సర్వరత్నైకదోహకృత్ || 91 ||

పుథు: జన్మాద్యైకదక్షోగి: శ్రీకీర్తి: స్వయంవృత: |
జగద్వృత్తిప్రద: చక్రవర్తిర్బృష్టో ద్వాస్తధృక్ || 92 ||

సనకాదిమునిప్రాప్య భగవద్భక్తివర్ధన: |
వర్ణాశ్రమాది ధర్మాణాం కర్తావక్తా ప్రవర్తక: || 93 ||

సూర్యవంశధ్వజో రామో రాఘవ: సద్గుణార్ణవ: |
కాకుత్స్థో వీరరాధ్రాజా రాజధర్మధురంధర: || 94 ||

నిత్య స్వస్థాశ్రయ: సర్వభద్రగ్రాహీ శుభైకదృక్ |
నరరత్నం రత్నగర్భో ధర్మాధ్యక్షో మహానిధి: |
సర్వశ్రేష్ఠాశ్రయ: సర్వశాస్త్రార్థ గ్రామవీర్యవాన్ || 95 ||

జగద్వశో దాశరథి: సర్వరత్నాశ్రయో వృష: |
సమస్తధర్మసూ: సర్వధర్మద్రష్టాఽఖిలాఘహా || 96 ||

అతీంద్రో జ్ఞానవిజ్ఞానపారదశ్చక్షమాంబుధి: |
సర్వప్రకృష్ట శిష్టేష్టో హర్షశోకాద్యనాకుల: |
పిత్రాజ్ఞా త్యక్తసామ్రాజ్య: సపత్నోదయ నిర్భయ: || 97 ||

గుహదేశార్చితైశ్చర్య: శివస్పర్థా జటాధర: |
చిత్రకూటాప్తరత్నాద్రి: జగదీశో వసేచర: || 98 ||

యథేష్టామోఘ సర్వాస్త్రో దేవేంద్రతనయాక్షిహా |
బ.హేంద. దినతేషీ కోమారీచమో విరాదహా || 99 ||

బ్రహ్మశాపహతా శేషదండకారణ్య పావనః ।
చతుర్దశసహస్రోగ్ర రక్షోమైక్న కశైకధృక్ ॥ 100 ॥

ఖరారిస్త్రిశిరోహంతా దూషణఘ్నా జనార్దనః ।
జటాయుషోఽగ్నిగతిదో అగస్త్యసర్వస్వ మంత్రరాట్ ॥ 101 ॥

లీలాధనుః కోట్యపాస్త దుందుభ్యస్థి మహాచయః ।
సప్తతాలవ్యధాకృష్ట ధ్వస్తపాతాలదానవః ॥ 102 ॥

సుగ్రీవరాజ్యదో హీనమనసైవాభయప్రదః ।
హనుమదుద్రముఖ్యేశ సమస్త కపిదేహభృత్ ॥ 103 ॥

సనాగదైత్యబాణైక వ్యాకులీకృతసాగరః ।
సప్లేచ్చ కోటిబాణైక శుష్క నిర్దగ్ధసాగరః ॥ 104 ॥

సముద్రాద్భుత పూర్వైకబంధసేతుర్యశోనిధిః ।
అసాధ్యసాధకో లంకాసమూలోత్కర్షణ దక్షిణః ॥ 105 ॥

వరదృప్త జగచ్ఛల్య పౌలస్త్యకులకృంతనః ।
రావణిఘ్నః ప్రహస్తచ్ఛిత్ కుంభకర్ణభిదుగ్రహా ॥ 106 ॥

రావణైక శిరశ్చేత్తానిః శంకేంద్రైకరాజ్యదః ।
స్వర్గాస్వర్గత్వవిచ్ఛేదీ దేవేంద్రా నింద్రతాహరః ॥ 107 ॥

రక్షోదేవత్వ హృత్థర్మాధర్మత్వఘ్నః పురుష్టుతః ।
నతిమాత్ర దశాస్యారిర్దత్తరాజ్య విభీషణః ॥ 108 ॥

సుధావృష్టి మృతాశేష స్వనైన్యోజ్జీవసైకకృత్ ।
దేవబ్రాహ్మణనామైక ధాతాసర్వామరార్చితః ॥ 109 ॥

బ్రహ్మ సూర్యేంద్ర రుద్రాది వృందార్చిత సతీప్రియః ।
అయోధ్యాఖిలరాజన్యః సర్వభూతమనోహరః ॥ 110 ॥

विष्णु सहस्रनाम (स्कन्द पुराण)

देवा ऊचुः -

ब्रह्मन् केन प्रकारेण विष्णु भक्तिः पराभवेत् ।
तत् सर्वं श्रोतुं इच्छामस् त्वत्तो ब्रह्म विदांवर ॥ 1 ॥

ब्रह्म उवाच -

श्रूयतां भोः सुरश्रेष्ठाः विष्णु भक्तिं अनुत्तमाम् ॥ 2 ॥

शुक्लांबरधरं देवं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्वं विघ्नोपशान्तये ॥ 3 ॥

लाभस्तेषां जयस्तेषां कुतस्तेषां पराजयः ।
येषां इन्दीवर श्यामो हृदयस्थो जनार्दनः ॥ 4 ॥

अभीप्सितार्थं सिद्ध्यर्थं पूज्यते यः सुरैरपिः ।
सर्वविघ्न हरः तस्मै गणाधिपतये नमः ॥ 5 ॥

कल्पादौ सृष्टिं कामेन प्रेरिताऽहं च शौरिणा ।
न शक्तो वै प्रजाः कर्तुं विष्णु ध्यान परायणः ॥ 6 ॥

एतस्मिन् अन्तरे सद्यो मार्कण्डेयो महाऋषिः ।
सर्वं सिद्धेश्वरो दान्तो दीर्घायुः विजितेन्द्रियः ॥ 7 ॥

मया दृष्टोऽथगत्वातं तदाहं समुपस्थितः ।
ततः प्रफुल्ल नयनौ सत्कृत्य चेतरेतरम् ॥ 8 ॥

पृच्छामानौ परं स्वास्थ्यं सुखासीनौ सुरोत्तमाः ।

अन्तस्थोः वाह्यकारी च बहिस्थो वै बहिश्चरः ।
पावनः पावका पाकी सर्वभक्षी हुताशनः ॥ 77 ॥

भगवान् भगहा भागी भवभञ्जो भयङ्करः ।
कार्यस्थः कार्यकारी च कार्यकर्ता करप्रदः ॥ 78 ॥

एकधर्मा द्विधर्मा च सुखी दूत्योपजीविकाः ।
बालकः तारकः त्राता कालो मूषक भक्षकः ॥ 79 ॥

सञ्जीवनो जीवकर्ता सजीवो जीवसंभवः ।
षड्विंशको महाविष्णुः सर्वव्यापी महेश्वरः ॥ 80 ॥

दिव्याङ्गदो मुक्तमाली श्रीवत्सो मकरध्वजः ।
श्याममूर्तिः घनश्यामः पीतवासा शुभाननः ॥ 81 ॥

चीरवासा विवासाश्च भूत दानव वल्लभः ।
अमृतोऽमृत भागिनी च मोहिनी रूपधारकः ॥ 82 ॥

दिव्यदृष्टिः समदृष्टिः देवदानव वञ्चकः ।
कबन्धः केतुकारी च स्वर्भानुः चन्द्रतापनः ॥ 83 ॥

ग्रहराजो ग्रही ग्राहः सर्वग्रह विमोचकः ।
दानमान जपो होमः सानुकूलः शुभग्रहः ॥ 84 ॥

विघ्नकर्ताऽपहर्ता च विघ्ननाशो विनायकः ।
अपरोपकारी च सर्वसिद्धि फलप्रदः ॥ 85 ॥

सेवकः सामदानी च भेदी दण्डी च मत्सरी ।
दयावान् दानशीलश्च दानी यज्वा प्रतिग्रही ॥ 86 ॥

हविः अग्निश्च चरुस्थाली समिधश्च अनिलो यमः ।

द्रव्यं पात्राणि सङ्कल्पो मुसलो ह्यरणिः कुशः ।
दीक्षितो मण्डपो वेदिः यजमानः पशुः क्रतुः ॥ 88 ॥

दषिणा स्वस्तिमान स्वस्ति ह्याशीर्वादः शुभप्रदः ।
आदिवृक्षो महावृक्षो देववृक्षो वनस्पतिः ॥ 89 ॥

प्रयागो वेणुमान वेणी न्यग्रोधश्च अक्षयो वटः ।
सुतीर्थः तीर्थकारी च तीर्थराजो व्रतीव्रतः ॥ 90 ॥

वृत्तिदाता पृथुः पुत्रो दोग्धा गौरवत्स एव च ।
क्षीरं क्षीर वहः क्षीरी क्षीरभाग विभागवित् ॥ 91 ॥

राज्यभागविदो भागी सर्वभाग विकल्पकः ।
वाहनो वाहको वेगी पदचारो तपश्चरः ॥ 92 ॥

गोपनो गोपको गोपी गोपकन्या विहारकृत् ।
वासुदेवो विशालाक्षः कृष्णो गोपीजनप्रियः ॥ 93 ॥

देवकीनन्दनो नन्दी नन्दगोप गृहाऽऽश्रमी ।
यशोदानन्दनो दामी दामोदर उलूखला ॥ 94 ॥

पूतनारिः पदाकारी लीला शकटभञ्जकः ।
नवनीतप्रियो वाग्मी वत्सबाल कपालकः ॥ 95 ॥

वत्सरूपधरो वत्सी वत्सहा धेनुकान्तकृत् ।
बकारिः वनवासी च वनक्रीडा विशारदः ॥ 96 ॥

कृष्ण वर्णाकृतिः कान्तो वेणु वेत्र विधारकः ।
गोपमोक्षकरो मोक्षो यमुना पुलिनेचरः ॥ 97 ॥

मायावत्सकरो मायी ब्रह्म मायापमोहकः ।

प्रद्युम्नश्च अनिरुद्धश्च सात्वतांपतिः अर्जुनः ।
फाल्गुनश्च गुडाकेशः सव्यसाची धनञ्जयः ॥ 110 ॥

किरीटी च धनुष्पाणिः धनुर्वेद विशारदः ।
शिखण्डी सात्यकिः शैव्यो भीमो भीम पराक्रमः ॥ 111 ॥

पाञ्चालश्च अभिमन्युश्च सौभद्रो द्रौपदीपतिः ।
युधिष्ठिरो धर्मराजः सत्यवादी शुचिव्रतः ॥ 112 ॥

नकुलः सहदेवश्च कर्णो दुर्योधनो वृष्णी ।
गाङ्गेयोऽथ गदापाणिः भीष्मो भागीरथीसुतः ॥ 113 ॥

प्रज्ञाचक्षुः धृतराष्ट्रो भारद्वाजोऽथ गौतमः ।
अश्वत्थामा विकर्णश्च जह्नुः युद्धविशारदः ॥ 114 ॥

सीमन्तिको गदी गाल्वो विश्वामित्रो दुरासदः ।
दुर्वासा दुर्विनीतश्च मार्कण्डेयो महामुनिः ॥ 115 ॥

लोमेशो निर्मलोऽलोमी दीर्घायुश्च चिरोऽचरी ।
पुनर्जीवी मृतो भावी भूतो भव्यो भविष्यकः ॥ 116 ॥

त्रिकालोऽथ त्रिलिङ्गश्च त्रिनेत्रः त्रिपदीपतिः ।
यादवो याज्ञवल्क्यश्च यदुवंश विवर्धनः ॥ 117 ॥

शल्यक्रीडी विक्रीडश्च यादवान्तकरः कली ।
सदयो हृदयो दायो दायदो दायभाग दयी ॥ 118 ॥

महोदधिः महीपृष्ठो नीलपर्वत वासकृत् ।
एकवर्णो विवर्णश्च सर्ववर्ण बहिश्चरः ॥ 119 ॥

यज्ञनिन्दी वेदनिन्दी वेदवाह्यो बलो बलिः ।

भक्तिः भागवतो भागी विभक्तो भगवत्प्रियः ।
त्रिग्रामोऽथ नवारण्यो गुह्योपनिषदासनः ॥ 121 ॥

शालिग्रामः शिलायुक्तो विशालो गण्डकाश्रयः ।
श्रुतदेवः श्रुतः श्रावी श्रुतबोधः श्रुतश्रवाः ॥ 122 ॥

कल्किः कालकलः कल्को दुष्ट म्लेच्छ विनाशकृत् ।
कुङ्कुमी धवलो धारः क्षमाकरो वृषाकपिः ॥ 123 ॥

किङ्करः किन्नरः कण्वः केकी किंपुरुषाधिपः ।
एकरोमा विरोमा च बहुरोमा बृहत्कविः ॥ 124 ॥

व्रजप्रहरणो वज्री वृत्रघ्नो वासवानुजः ।
बहुतीर्थकरः तीर्थः सर्वतीर्थ जनेश्वरः ॥ 125 ॥

व्यतीपातो परागश्च दानवृद्धिकरः शुभः ।
असंख्येयो अप्रमेयश्च संख्याकारो विसंख्यकः ॥ 126 ॥

मिहिकोत्तारकः तारो बालचन्द्रः सुधाकरः ।
किंवर्णः कीदृशः किञ्चित् किस्वभावः किमाश्रयः ॥ 127 ॥

निर्लोकश्च निराकारी बह्वाकारैक कारकः ।
दौहित्रः पुत्रिकः पौत्रो नप्ता वंशधरो धरः ॥ 128 ॥

द्रवीभूतो दयालुश्च सर्वसिद्धिप्रदो मणिः ।
आधारोऽपि विधारश्च धरासूनुः सुमङ्गलः ॥ 129 ॥

मङ्गलो मङ्गलाकारो माङ्गल्यः सर्वमङ्गल्यः ॥ 130 ॥

॥ फलश्रुतिः ॥

नाम्नां सहस्रं नामेदं विष्णोः अतुलतेजसः ।
सर्वसिद्धिकरं काम्यं पुण्यं हरिहरात्मकम् ॥ 1 ॥

यः पठेत् प्रातरुत्थाय शुचिर्भूत्वा समाहितः ।
यश्चेदं श्रुणुयान्नित्यं नरो निश्चलमानसः ॥ 2 ॥

त्रिसन्ध्यं श्रद्धयायुक्तं सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
नन्दते पुत्र पौत्रैश्च दारैः भृत्यैश्च पूजितः ॥ 3 ॥

प्राप्नुते विपुलां लक्ष्मीं मुच्यते सर्वसङ्कटात् ।
सर्वान् कामान् अवाप्नोति लभते विपुलां यशः ॥ 4 ॥

विद्यावान् जायते विप्रः क्षत्रियो विजयी भवेत् ।
वैश्यश्च धन लाभढ्यः शूद्रः सुखं अवाप्नुयात् ॥ 5 ॥

रणे घोरे विवादे च व्यापारे पास्तन्त्रके ।
विजयी जयमाप्नोति सर्वदा सर्वकर्मसु ॥ 6 ॥

एकधा दशधा चैव शतधा च सहस्रधा ।
पठते हि नरो नित्यं तथैव फलमश्नुते ॥ 7 ॥

पुत्रार्थी प्राप्नुते पुत्रान् धनार्थी धनमव्ययम् ।
मोक्षार्थी प्राप्नुते मोक्षं धर्मार्थी धर्म सञ्चयम् ॥ 8 ॥

कन्यार्थी प्राप्नुते कन्यां दुर्लभां यत् सुरैरपि ।
ज्ञानार्थी जायते ज्ञानी योगी योगेषु युज्यते ॥ 9 ॥

महोत्पातेषु घोरेषु दुर्भिक्षे राजविग्रहे ।
महामारी समुद्भूते दासिद्यो दुःखपीडिते ॥ 10 ॥

अरण्ये प्रान्तरे वाऽपि दावाग्नि परिवारिते ।
सिंह व्याघ्राभि भूतेऽपि वने हस्ति समाकुले ॥ 11 ॥

राजा क्रुद्धेन चाज्ञप्ते दस्युभिः सहसङ्गमे ।
विद्युत् पातेषु घोरेषु स्मर्तव्यं हि सदा नरैः ॥ 12 ॥

ग्रहपीडासु चोग्रासु वधबन्ध गतावपि ।
महार्णवे महानद्यां पोतस्थेषु न चापदः ॥ 13 ॥

रोगग्रस्तो विवर्णश्च गत केश नखत्वचः ।
पठनातश्च श्रवणात् वापि दिव्यकाया भवन्ति ते ॥ 14 ॥

तुलसीवन संस्थाने सरोद्वीपे सुरालये ।
बद्रिकाश्रमे शुभे देशे गङ्गाद्वारे तपोवने ॥ 15 ॥

मधुवने प्रयागे च द्वारकायां समाहितः ।
महाकालवने सिद्धे नियताः सर्वकार्मिकाः ॥ 16 ॥

ये पठन्ति शतावर्त भक्तिमानतो जितेन्द्रियः ।
ते सिद्धाः सिद्धिदा लोके विचरन्ति महीतले ॥ 17 ॥

अन्योन्ये भेद भेदानां मैत्रीकरणं उत्तमम् ।
मोहनं मोहनानां च पवित्रं पाप नाशनम् ॥ 18 ॥

बालग्रह विनाशाय शान्तिकरणं उत्तमम् ।
दुर्वृत्तानां च पापानां बुद्धिनाशकरं परम् ॥ 19 ॥

पतद्गर्भा च वन्ध्या च स्राविणी काक वन्ध्यका ।
अनायसेन सततं पुत्रमेव प्रसूयते ॥ 20 ॥

अकालमृत्युनाशाय तथा दुःस्वप्न दर्शने ।

यः पठन्त्यन्वहं मर्त्यः शुचिष्मान् विष्णु सन्निधौ ।
एकाकी च जिताहारो जितक्रोधो जितेन्द्रियः ॥ 23 ॥

गरुडारोह संपन्नः पीतवासाः चतुर्भुजः ।
वाञ्छितं प्राप्य लोकेऽस्मिन् विष्णुलोके स गच्छति ॥ 24 ॥

एकतः सकला विद्या एकतः सकलं तपः ।
एकतः सकलो धर्मो नाम विष्णोः तथैकतः ॥ 25 ॥

यो हि नाम सहस्रेण स्तोतुं इच्छति वै द्विजः ।
सोऽयं एकेन श्लोकेन स्तुत एव न संशयः ॥ 26 ॥

सहस्राक्षः सहस्रपात् सहस्र वदनोज्ज्वलः ।
सहस्रनामा अनन्ताक्षः सहस्रबाहुः नमोऽस्तु ते ॥ 27 ॥

विष्णोर्नाम सहस्रं वै पुराणं वेद सम्मतम् ।
पठितव्यं सदा भक्तैः सर्वमङ्गल मङ्गलम् ॥ 28 ॥

॥ इति स्कन्द पुराणे श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रं संपूर्णम् ॥

भगवन् केन प्रकारेण प्रजा मेऽनामया भवेत् ।
तत्सर्वं श्रोतुं इच्छामि भगवन् मुनि वन्दितः ॥ 10 ॥

श्री मार्कण्डेय उवाच -

विष्णुभक्तिः परानित्या सर्वार्ति दुःखनाशिनी ।
सर्वपाप हरापुण्या सर्वसुख प्रदायिनी ॥ 11 ॥

एषा ब्राह्मी महाविद्या न देया यस्य कस्यचित् ।
कृतघ्नाय ह्यशिष्याय नास्तिकायऽनृताय च ॥ 12 ॥

ईर्ष्यकाय च रुक्षाय कामिकाय कदाचन ।
तद्गतं सर्व विघ्नन्ति यत्तद् धर्म सनातनम् ॥ 13 ॥

एतद् गुह्यतमं शास्त्रं सर्वपाप प्रणाशनम् ।
पवित्रं च पवित्राणां पावनानां च पावनम् ॥ 14 ॥

विष्णोर्नाम सहस्रं च विष्णुभक्तिकरं शुभम् ।
सर्वसिद्धिकरं नृणां भुक्ति मुक्ति प्रदं शुभम् ॥ 15 ॥

विनियोगः -

ॐ अस्य श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्र मन्त्रस्य । मार्कण्डेय ऋषिः । विष्णुः देवता । अनुष्टुप् छन्दः
। सर्वकाम अवाप्यर्थे जपे विनियोगः ॥

ध्यानम् -

सजंजल जलद नीलं दर्शितो दारशीलं
करतल धृतशैलं वेणुवाद्ये रसालम् ।
व्रजजन कुलपालं कामिनी केलिलोलां
तरुण तुलसिमालं नौमि गोपालबालम् ॥

श्री विष्णु सहस्रनाम स्तोत्रम्

ॐ विश्वं विष्णुर् हृषीकेशः सर्वात्मा सर्वभावनः ।
सर्वगः शर्वरी नाथो भूतग्रामाऽऽशयाशयः ॥ 1 ॥

अनादि निधनो देवः सर्वज्ञः सर्वसंभवः ।
सर्वव्यापा जगद्धाता सर्वशक्तिशरो अनघः ॥ 2 ॥

जगद्धीजं जगत्स्रष्टा जगदीशो जगत्पतिः ।
जगत्गुरुः जगन्नाथो जगद्धाता जगन्मयः ॥ 3 ॥

सर्वाऽकृतिधरः सर्व विश्वरूपी जनार्दनः ।
अजन्मा शाश्वतो नित्यो विश्वाधारो विभुः प्रभुः ॥ 4 ॥

बहुरूपैक रूपश्च सर्वरूपधरो हरः ।
कालाग्नि प्रभवो वायुः प्रलयान्तकरो अक्षयः ॥ 5 ॥

महार्णवो महामेघो जलबुद्बुध संभवः ।
संस्कृतो विकृतो मत्स्यो महामत्स्यः तिमिङ्गिलः ॥ 6 ॥

अनन्तो वासुकिः सेषो वराहो धरणीधरः ।
पयः क्षीर विवेकाढ्यो हंसो हैमगिरि स्थितः ॥ 7 ॥

हयग्रीवो विशालाक्षो हयकर्णो दयाकृतिः ।
मन्थनो रत्नहारी च कूर्मो धर धराधरः ॥ 8 ॥

विनिद्रो निद्रितो नन्दी सुनन्दो नन्दन प्रियः ।
नाभि नाल मृणाली च स्वयंभूः चतुराननः ॥ 9 ॥

प्रजापतिः परो दक्षः सृष्टिकर्ता प्रजाकरः ।
मरीचिः कश्यपो दक्षः सुराऽरुर गुरुः कचिः ॥ 10 ॥

वामनो वाममार्गी च वामकर्मा बृहद्वपुः ।
त्रैलोक्य क्रमणो दीपो वै यज्ञ विनाशनः ॥ 11 ॥

यज्ञहर्ता यज्ञकर्ता यज्ञेशो यज्ञभुग् विभुः ।
सहस्रांशुः भगो भानुः विवस्वानरविः अंशुमान् ॥ 12 ॥

तिग्मतेजाश्च अल्पतेजाः कर्मसाक्षी मनुष्यमः ।
देवराजः सुरपतिः दानवारिः शचीपतिः ॥ 13 ॥

अग्निर्वायुः सखो वह्निः वरुणां यादसां पतिः ।
नैऋतो नादनोऽनादी रक्षयज्ञो धनाधिपः ॥ 14 ॥

कुबेरो वित्तवान् वेगो वसुपालो विलासकृत् ।
अमृत स्रवणः सोमः सोमपानकरः सुधीः ॥ 15 ॥

सर्वौषधिकरः श्रीमान निशाकर दिवाकरः ।
विषारिः विषहर्ता च विषकण्ठ धरोगिरिः ॥ 16 ॥

नीलकण्ठो वृषी रुद्रो भालचन्द्रो ह्युमापतिः ।
शिवः शान्तो वशी वीरो ध्यानी मानी च मानदः ॥ 17 ॥

कृमीकीटो मृग व्याधो मृगहा मृगलाञ्छनः ।
बटुको भैरवो बालः कपाली दण्डविग्रहः ॥ 18 ॥

श्मशानवासी मांसांशा दुष्टनाशी वरान्तकृत् ।
योगिनी त्रासको योगी ध्यानस्थो ध्यानवासनः ॥ 19 ॥

सेनानीः सेनदः स्कन्दो महाकालो गणाधिपः ।
आदिदेवो गणपतिः विघ्नहा विघ्ननाशनः ॥ 20 ॥

ऋद्धि सिद्धिप्रदो दन्ती भालचन्द्रो गजाननः ।

प्रह्लाद पोषकर्ता च सर्वदैत्य जनेश्वरः ।
शलभः सागरः साक्षी कल्पद्रुम विकल्पकः ॥ 22 ॥

हेमदो हेमभागी च हिमकर्ता हिमाचलः ।
भूधरो भूमिदो मेरुः कैलास शिखरो गिरिः ॥ 23 ॥

लोका लोकान्तरो लोकी विलोकी भुवनेश्वरः ।
दिक्पालो दिक्पतिः दिव्यो दिव्यकायो जितेन्द्रियः ॥ 24 ॥

विरूपो रूपवान् रागी नृत्य गीत विशारदः ।
हाहा हूहू चित्ररथो देवर्षिः नारदः सखा ॥ 25 ॥

विश्वेदेवाः साध्यदेवा धृताशीश्च चलोऽचलः ।
कपिलो जल्पको वादी दत्तो हैहय सङ्गराट् ॥ 26 ॥

वसिष्ठो वामदेवश्च सप्तर्षिः प्रवरो भृगुः ।
जामदग्न्यो महावीरः क्षत्रियान्तकरो ऋषिः ॥ 27 ॥

हिरण्यकशिपुः चैव हिरण्याक्षो हरप्रियः ।
अगस्तिः पुलहो दक्षः पौलस्त्यो रावणो घटः ॥ 28 ॥

देवारिः तापसः तापी विभीषण हरिप्रियः ।
तेजस्वी तेजदः तेजी ईशो राजपतिः प्रभुः ॥ 29 ॥

दाशरथी राघवो रामो रघुवंश विवर्धनः ।
सीतापतिः पतिः श्रीमान् ब्रह्मण्यो भक्तवत्सलः ॥ 30 ॥

सन्नदः कवची खड्गी चीरवासा दिगंबरः ।
किरीटी कुण्डली चापी शङ्ख चक्री गदाधरः ॥ 31 ॥

कौशल्या नन्दनो दारो भूमिशायी गुहप्रियः ।

लक्ष्मणः परवीरघ्नः स्त्रीसहायः कपीश्वरः ।
हनुमान वृक्षराजश्च सुग्रीवो बलिनाशनः ॥ 33 ॥

दूतप्रियो दूतकारी ह्यङ्गदो गदतां वरः ।
वनध्वंसी वनी वेगो वानरःध्वज लाङ्गुली ॥ 34 ॥

रवि दंष्ट्री च लङ्काहा हाहाकारो वरप्रदः ।
भवसेतुः महासेतुः बद्धसेतुः रमेश्वरः ॥ 35 ॥

जानकी वल्लभः कामी किरीटी कुण्डली खगी ।
पुण्डरीक विशालाक्षो महाबाहुः धनाकृतिः ॥ 36 ॥

चंचलः चपलः कामी वामी वामाङ्ग वत्सलः ।
स्त्रीप्रियः स्त्रीपरः स्त्रैणः स्त्रियो वामाङ्गवासकः ॥ 37 ॥

जितवैरी जितकामो जितक्रोधो जितेन्द्रियः ।
शान्तो दान्तो दयारामो ह्येकस्त्री व्रतधारकः ॥ 38 ॥

सात्त्विकः सत्त्व संस्थानो मदहा क्रोधहा खरः ।
बहुराक्षस संवीतः सर्वराक्षस नाशकृत् ॥ 39 ॥

रावणारी रणक्षुद्र दशमस्तक छेदकः ।
राज्यकारी यज्ञकारी दाता भोक्ता तपोधनः ॥ 40 ॥

अयोध्याधिपतिः कान्तो वैकुण्ठोऽकुण्ठविग्रहः ।
सत्यव्रतो व्रती शूरः तपी सत्य फलप्रदः ॥ 41 ॥

सर्वसाक्षी सर्वगश्च सर्वप्राणहरो अव्ययः ।
प्राणश्च अथाप्यपानश्च व्यानोदानः समानकः ॥ 42 ॥

नागः कृकलः कूर्मश्च देवदत्तो धनञ्जयः ।

तत्तविद् तत्तवदः तत्त्वी सर्वतत्त्व विशारदः ।
ध्यानस्थो ध्यानशाली च मनस्वी योगवित्तमः ॥ 44 ॥

ब्रह्मज्ञो ब्रह्मदो ब्रह्मज्ञाता च ब्रह्म संभवः ।
आध्यात्मविद्विदो दीपो ज्योतिरूपो निरञ्जनः ॥ 45 ॥

ज्ञानदोऽज्ञानहा ज्ञानी गुरुः शिष्योपदेशकः ।
सुशिष्यः शिक्षितः शाली शिष्य शिक्षा विशारदः ॥ 46 ॥

मन्त्रदो मन्त्रहा मन्त्री तन्त्री तन्त्र जनप्रियः ।
सन्मन्त्रो मन्त्रवित् मन्त्री यन्त्र मन्त्रैक भञ्जनः ॥ 47 ॥

मारणो मोहनो मोही स्तंभोच्चाटनकृत् खलः ।
बहुमायो विमायश्च महामाया विमोहकः ॥ 48 ॥

मोक्षदो बन्धको बन्दी ह्याकर्षण विकर्षणः ।
ह्रींकारो बीजरूपी च क्लींकारः कीलकाधिपः ॥ 49 ॥

सौंकारः शक्तियान् शक्तिः सवशक्तिधरोधरः ।
अकारोकार ओंकारश्च छन्दो गायत्र संभवः ॥ 50 ॥

वेदो वेदविदो वेदी वेदाध्यायी सदाशिवः ।
ऋग् यजुः सामार्थ वेशः सामगानकरोऽकरी ॥ 51 ॥

त्रिपदो बहुपादी च शतपथः सर्वतोमुखः ।
प्राकृतः संस्कृतो योगी गीत ग्रन्थ प्रहेलिकः ॥ 52 ॥

सगुणो विगुणः छन्दो निःसन्नो विगुणो गुणी ।
निर्गुणो गुणवान सङ्गी कर्मीधर्मी च कर्मदः ॥ 53 ॥

निष्कर्मा कामकामी च निःसङ्गः सङ्गवर्जितः ।

सर्वसङ्गकरो रागी सर्वत्यागी बहिश्चरः ।
एकपादो द्विपादश्च बहुपादो अल्पपादकः ॥ 55 ॥

द्विपदः त्रिपदोऽपादी विपादी पदसङ्ग्रहः ।
खेचरो भूचरो भ्रामी भृङ्गकीट मधुप्रियः ॥ 56 ॥

क्रतुः संवत्सरो मासो गणिताको ह्यहर्निशः ।
कृतं त्रेता कलिः चैव द्वापरः चतुराकृतिः ॥ 57 ॥

दिवाकालकरः कालः कुलधर्मः सनातनः ।
कलाकाष्ठा कलानाड्यो यामः पक्षः सिताऽसितः ॥ 58 ॥

युगो युगन्धरो योग्यो युगधर्म प्रवर्तकः ।
कुलाचारः कुलकरः कुलदैव करः कुली । 59 ॥

चतुराश्रम चारी च गृहस्थो ह्यतिथिप्रियः ।
वनस्थो वनचारी च वानप्रस्थाश्रमोऽश्रमी ॥ 60 ॥

बटुको ब्रह्मचारी च शिखा सूत्री कमण्डली ।
त्रिजटी ध्यानवान् ध्यानी बद्रिकाश्रम वासकृत् ॥ 61 ॥

हेमाद्रि प्रभवो हैमां हेमराशिः हिमाकरः ।
महाप्रस्थानको विप्रो विरागी गृही ॥ 62 ॥

नरनारायणोऽनागो केदारो दार विग्रहः ।
गङ्गाद्वार तपः सारः तपोवन तपोनिधिः ॥ 63 ॥

निधिरेव महापद्मः पद्माकर श्रियालयः ।
पद्मनाभः परीतात्मा परिव्राट् पुरुषोत्तमः ॥ 64 ॥

परानन्दः पुराणश्च सम्राट् राज विराजकः ।

आयुर्वेद विदो वैद्यो धन्वन्तरिश्च रोगहा ।
औषधीबीज संभूतो रोगी रोगविनाशकृत् ॥ 66 ॥

चेतनः चेतको अचिन्त्यः चित्तचिन्ता विनाशकृत् ।
अतीन्द्रियः सुखस्पर्शः चरचारी विहङ्गमः ॥ 67 ॥

गरुडः पक्षिराजश्च चाक्षुशो विनितात्मजः ।
विष्णुयान विमानस्थो मनोमय तुरङ्गमः ॥ 68 ॥

बहुवृष्टिकरो वर्षी ऐरावण विरावणः ।
उच्चैःश्रवाऽरुणो गामी ह्रिदश्वो हरिप्रियः ॥ 69 ॥

प्रावृषो मेघमाली च गजरत्न पुरन्दरः ।
वसुदो वसुधारश्च निद्रालु पन्नगाशनः ॥ 70 ॥

शेषशायी जलेशायी व्यासः सत्यवती सुतः ।
वेदव्यास करो वाग्मी बहुशाखा विकल्पकः ॥ 71 ॥

स्मृतिः पुराण धर्मार्थी परावर विचक्षणः ।
सहस्रशीर्षा सहस्राक्षः सहस्र वदनोज्ज्वलः ॥ 72 ॥

सहस्रबाहुः सहस्रांशुः सहस्रकिरणो नरः ।
बहुशीर्षैक शीर्षश्च त्रिशिरा विशिराः शिरी ॥ 73 ॥

जटिलो भस्मरागी च दिव्यांबर धरःशुचिः ।
अणुरूपो बृहद्रूपो विरूपो विकराकृतिः ॥ 74 ॥

समुद्र मन्थको मन्थी सर्वरत्नहरो हरिः ।
वज्र वैडूर्यको वज्री चिन्तामणि महामणिः ॥ 75 ॥

अनिर्मूल्यो महामूल्यो निर्मूल्यः सुरभिः सुखी ।

Contact

USA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
450 Albany, Shaker Road-Loudonville ,
12211 New York USA
Telephone: 518-867-6720
E-mail: info@vaachaspathi.com

INDIA Address Info

Vaachaspathi Veda Vidya
Vavilala Srinivasa Sharma (Avadhani)
18-4-111/1 , Sagaraveedhi,
LakshmiNagar, Godavarikhani,
Karimnagar, Telangana, India

94 404 82 431

98 484 85 890

www.vaachaspathi.com